

Prvouka

Díl II.

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Prvouka** je zařazen v 1. - 10. ročníku v hodinové dotaci 4 hodiny týdně.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Předmět **Prvouka** pomáhá žákům poznávat své nejbližší okolí a utvářet si k němu citový vztah. Začínáme vlastní třídou, pokračujeme školou a jejím nejbližším okolím a dostáváme se až do širšího okolí – míst častých vycházek a výletů. Žáci si osvojují vhodné chování a jednání, učí se chápat rozdílnosti mezi jednotlivci – spolužáky, tetami, tolerovat je, navzájem si pomáhat a spolupracovat. Žáci jsou vedeni ke správnému vnímání (rozvojem jednotlivých smyslových analyzátorů a jejich funkcí), ke koncentraci pozornosti, prostorové, směrové a časové orientaci a vytváření základních představ a pojmů.

Obsah předmětu **Prvouka** je shodný s obsahem vzdělávacího oboru **Smyslová výchova** ze vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**. Předmět je členěn podle oboru Smyslová výchova do tematických okruhů:

- Rozvíjení zrakového vnímání
- Rozvíjení sluchového vnímání
- Rozvíjení hmatového vnímání
- Prostorová a směrová orientace
- Rozvíjení čichového a chuťového vnímání

Tematické okruhy jsou probírány současně a smysluplně v návaznosti na aktuální týdenní činnost.

Při výuce se maximálně uplatňuje princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu.

Předmět **Prvouka** je vyučován podle náplně co nejbližší prostředí, o kterém se žáci učí – ve své třídě, různě ve škole, v zahradě, v okolí školy. Žáci jsou vyučováni po třídách a schopnosti žáků jsou zohledňovány individuálním přístupem včetně individuálního vzdělávacího plánu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Uspokojování základních životních potřeb rozvíjíme především tak, že

- *jednáme s žáky důstojně, s respektem k jejich osobnosti, nabízíme jim možnosti a vybízíme je k výběru*
- *vedeme je k samostatnosti při sebeobsluze.*

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KP</i>
-----------	------------	-----------	------------	-----------

Hygienické a stravovací návyky upevňujeme především tak, že

- *vytváříme příležitosti pro přirozený nácvik sebeobsluhy a osobní hygieny*
- *vytváříme vhodné stereotypy a využíváme je*

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KP</i>
-----------	------------	-----------	------------	-----------

Orientaci v nejbližším okolí rozvíjíme tak, že

- *pravidelně cvičíme orientaci v okolním prostředí – chodíme s žáky mimo třídu, školu, zahradu, jezdíme na výlety*
- *pro orientaci v prostoru i čase používáme vizuální znaky a symboly*
- *pracujeme podle jednoduchého časového režimu dne a žáky s ním seznamujeme*
- *vedeme žáky k samostatnosti a seznamujeme je s okolím (pověřujeme je jednoduchými úkoly – přines čaj z jídelny)*

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KP</i>
-----------	------------	-----------	------------	-----------

Základní schopnosti manipulace s předměty rozvíjíme tak, že

- připravujeme úkoly vedoucí k uchopování předmětů, účelné manipulaci s nimi a rozlišování podle velikosti a tvarů*

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KP</i>
-----------	------------	-----------	------------	-----------

Poznávání a pojmenovávání základních barev osvojujeme tak, že

- všímáme si barev, upozorňujeme na ně, připravujeme hry a úkoly vedoucí k poznávání a pojmenovávání barev*

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KP</i>
-----------	------------	-----------	------------	-----------

Rozlišování, poznávání a třídění předmětů podle velikostí, tvaru, barev a zvuku osvojujeme tak, že

- připravujeme hravé činnosti s cílem rozvoje pozornosti, vnímání a poznání a vedeme žáky k jejich vykonávání.*

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KP</i>
-----------	------------	-----------	------------	-----------

Napodobování předváděných pohybů osvojujeme tak, že

- připravujeme jednoduché hudebně řečově pohybové hrátky a vedeme žáky k jejich vykonávání*

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KP</i>
-----------	------------	-----------	------------	-----------

Napodobování a rozlišování různých zvuků osvojujeme tak, že

- připravujeme jednoduché hudební a zvukové hrátky a vedeme žáky k jejich vykonávání*
- všímáme si zvuků v okolí, vedeme žáky k jejich napodobování a rozlišování*
- hrajeme počítačová zvuková pexesa*

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KP</i>
-----------	------------	-----------	------------	-----------

Rozlišování a určování chuťových vlastností látek osvojujeme tak, že

- vedeme žáky k sebeobsluze při jídle (svačině a obědě) a k ochutnávání a vychutnávání jídla*
- pravidelně zařazujeme společné vaření spojené s ochutnáváním a rozlišováním chutí*

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KP</i>
-----------	------------	-----------	------------	-----------

Rozvíjení čichového a chuťového vnímání

<i>Výstupy pro 1. - 10. ročníku</i>	<i>Učivo</i>	<i>Jiné</i>
Žák by měl rozlišovat některé chutě	Seznamování se s různými chutěmi potravin Poznávání dvou pozitivních chutí Poznávání dvou odlišných chutí Rozlišování chutí potravin, ovoce, zeleniny, nápojů	Jako týdenní motivační činnosti zařazovat vaření, přípravu jídel spojenou s ochutnáváním Vnímat a rozlišovat chutě u svačiny popřípadě oběda
poznat předměty čichem	Dechová cvičení Vnímání vůní Odlišování příjemných vůní Poznávání podle čichu – specifické vůně potravin	Zařazovat párování vůní
rozlišit vůně a pachy	Rozlišování vůně a pachu Rozlišování libé a nelibé vůně Rozlišování zápachu	Využít činností na WC Využít jednoduché pokusy – „zapomenout“ a zkazit jídlo
poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky	Nebezpečné látky v domácnosti Zkažené potraviny Respektování zákazu Odmítání	

Rozvíjení hmatového vnímání

<i>Výstupy pro 1.-10. ročník</i>	<i>Učivo</i>	<i>Jiné</i>
<p>Žák by měl s pomocí, pod vedením dodržovat základní sebeobslužné dovednosti</p>	<p>Seznamování se s pomůckami při stolování. Sebeobslužné návyky při přípravě jídla.</p>	<p>Samostatná příprava stolování při svačině, dle možnosti u oběda, příprava jednoduchých jidel</p>
<p>poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů</p>	<p>Manipulace s předměty a úchopy různých tvarů Rozvíjení hmatové percepce pomocí různého materiálu Poznávání předmětů podle velikosti</p>	<p>Práce se stavebnicí</p>
<p>třídít předměty na základě hmatu</p>		
<p>poznat známé předměty podle hmatu</p>	<p>Poznávání předmětů podle hmatu (míč, panenka)</p>	
<p>rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti</p>	<p>Rozlišování materiálů podle povrchu: měkké-tvrdé, hladké - drsné</p>	

	<p>Seznamování s různými povrchy: teplé – studené, tvrdé-měkké, suché- mokré</p> <p>Třídění dvou předmětů s odlišným povrchem: teplé – studené, tvrdé-měkké, suché- mokré</p> <p>Poznávání hmatem: teplé – studené, tvrdé-měkké, suché- mokré</p>	<p>Párování předmětů, fotografií a lineárních obrázků</p> <p>Využití procesuálních schémat</p> <p>Využití stavebnic a hraček, přírodnin, hmatového chodníčku, masážních balonků</p>
--	---	---

Rozvíjení sluchového vnímání

<i>Výstupy pro 1. - 10. ročník</i>	<i>Učivo</i>	<i>Jiné</i>
<p>Žák by měl</p> <p>reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání</p>	<p>Poznávání svého jména</p> <p>Rozpoznávání svého jména</p>	<p>Zvukové hry v prostoru</p>
<p>se seznamovat, poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky</p>	<p>Seznamování se zvuky</p> <p>Nácvik soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků, poznávání a rozlišování zvuků</p> <p>Sluchově motorická cvičení</p> <p>Sluchová cvičení s využitím zraku i bez něj</p> <p>Cvičení sluchové paměti, napodobování různých zvuků</p>	<p>Vnímání</p> <p>Seznamování</p> <p>Poznávání</p> <p>Rozlišování</p> <p>Napodobování</p>
<p>poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí</p>	<p>Cvičení sluchové paměti</p> <p>Sluchová cvičení s využitím zraku i bez něj</p> <p>Hlasy tet, rodičů</p>	
<p>poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat</p>	<p>Rozlišování zvuků v přírodě (hlasy zvířat, zpěv ptáků ...)</p> <p>Napodobování zvuků</p>	
<p>poznat a rozlišit zvuky spojené s denním životem a</p>	<p>Seznamování se zvuky</p> <p>Nácvik soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků, poznávání a rozlišování zvuků</p>	

<p>nebát se nepříjemných zvuků</p>	<p>Rozlišování a určování zvuků podle směru, délky a intenzity Zvládnání reakce na nepříjemné zvuky</p>	
---	---	--

Rozvíjení zrakového vnímání

<i>Výstupy pro 1. - 10. ročník</i>	<i>Učivo</i>	<i>Jiné</i>
Žák by měl uchopit a manipulovat s předměty	Záměrná pozornost a fixovat zrak na konkrétní předmět, vytvářet základní schopnosti manipulace s předměty Přenášení pozornosti na předmět	Využít kontrastní podložku nebo předměty
rozlišovat tvary a barvy předmětů	Cvičení soustředěného zrakového vnímání pomocí různých výrazných předmětů	Předměty dávat na konkrétní místo kam patří
poznat, řadit, skládat a třídít předměty podle velikostí, barevné a tvarové odlišnosti	Rozlišování a třídění předmětů podle tvaru, velikosti a barev, manipulace s nimi	Třídění dvou zřetelně odlišných předmětů Třídění více předmětů Diferenční cvičení předmětů podle různých kritérií Třídění předmětů podle tvarů Třídění předmětů podle barev Třídění předmětů podle dvou vlastností Třídění podle tří vlastností

		<p>Párování konkrétních předmětů</p> <p>Třídění předmětů s kterými se každodenně dítě setkává (hrnek, lžíce, pastelky, mýdlo aj.)</p> <p>(barva x tvar, barva x velikost, tvar x velikost)</p>
<p>třídít obrázky, poznat reálné a vyobrazené předměty poznat své spolužáky a osoby ze svého okolí</p>	<p>Třídění obrázků podle obsahu, poznávání změn a rozdílů na obrázcích a na skutečných předmětech</p> <p>Seznamování se se spolužáky- jména, učitelky-teta</p>	<p>Orientovat se na ploše</p> <p>Párování obrázků</p> <p>Přiřazování konkrétních předmětů k obrázkům</p> <p>Třídění obrázků podle obsahu, změn a rozdílů</p>
<p>poznat denní dobu podle činností, obrázku nebo piktogramu</p>	<p>Orientace v čase – ráno, poledne, večer, noc</p>	<p>Párování</p> <p>Přiřazování</p> <p>Třídění</p>
<p>napodobit některé předvedené pohyby</p>	<p>Napodobování pohybů předvedených učitelem</p>	<p>Řídkanky s pohybem</p>

Prostorová a směrová orientace

<i>Výstupy pro 1. - 10. ročník</i>	<i>Učivo</i>	<i>Jiné</i>
Žák by měl vnímat prostor, orientovat se ve známém prostoru	Vnímání vlastního těla Orientace ve známém prostoru	Relaxační chvílky – hlazení nohou, rukou a těla. Využití masážních balonků, desek.
orientovat se ve třídě, ve škole a blízkém okolí	Orientace ve známém prostoru Třída: centra ve třídě Škola: jídelna Okolí školy: hřiště, zahrada, Ivančice – Pancíře, Réna, Jakub, řeka, rybník – kde jsou	Využívání vlastní obrázkové mapy
rozlišovat vlevo – vpravo	Vnímání vpravo -vlevo na končetinách Vnímání vpravo – vlevo na konkrétních předmětech Vnímání vpravo –vlevo na konkrétních předmětech Rozlišování vpravo - vlevo	Činnosti se skládačkami, stavebnicemi Pohybové hry
rozlišovat nahoře –dole, před – za,vedle	Směrová orientace v řadě Směrová orientace na ploše Směrová orientace v prostoru Směrová orientace podle řazení předmětů	

řadit, skládat a umístit předměty na určité místo podle pokynu	Umístování předmětů podle vzoru Umístování předmětů podle pokynů	Činnosti se skládačkami, stavebnicemi Úklid ve třídě Úklid vlastních věcí
rozeznat roční období podle základních znaků	Příroda v ročních obdobích Znaky ročních období	Pozorování Zvizualizované kalendáře roku